

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Programma ter bevordering van de digitale transformatie van kmo's en innovatievolgers

1. Inleiding

Het Europese programma **Digital Decade** heeft als doelstelling dat 90% van de kmo's tegen 2030 over een minimale digitale maturiteit¹ beschikken en 75% van de Europese ondernemingen gebruik maken van cloudcomputingdiensten, big data en artificiële intelligentie. Volgens de meest recente meting (cijfers van 2022) doen onze ondernemingen het algemeen genomen goed, met uitzondering van het aantal afgestudeerde ICT-specialisten waar België achterblijft,² Binnen België scoort Vlaanderen het hoogst qua integratie van digitale technologie in Bedrijven (cijfers2021).³ Toch is er nog een weg te gaan om de Europese doelstellingen te bereiken. Bovendien merken we op dat deze Europese doelstellingen zeer sterk technologie-gedreven zijn en geen rekening houden met de mate waarin deze technologieën succesvol en/of met impact in de ondernemingen toegepast worden. Bovendien is het belangrijk dat we als regio – gezien het belang van digitalisering voor de competitiviteit van de ondernemingen – de lat hoog genoeg leggen.

Digitalisering wordt gezien als één van de belangrijke motoren van productiviteitsgroei en onze economie en samenleving digitaliseren aan een razendsnel tempo. Toch wijzen de resultaten van de diverse scans van intermediaire organisaties (VOKA, Unizo, ...) die de digitaliseringsgraad bij ondernemingen meten, uit dat een grote groep van Vlaamse ondernemingen, in het bijzonder kmo's (en ook zelfstandigen), onvoldoende 'digitaal matuur' of 'digitaal fit' zijn.⁴ Zeven op de tien respondenten hebben geen actieplan rond digitalisering. In het bijzonder voor de bedrijven die willen starten met digitale transformatie maar door de bomen het bos niet meer zien over hoe ze van start moeten gaan en waar ze prioriteit aan moeten geven, kan een dergelijk plan een duidelijke meerwaarde vormen. Hoewel er de voorbije jaren een licht positieve evolutie waar te nemen is, blijft dit toch een zeer belangrijk aandachtspunt. Uit VOKA's digiscan blijkt ook dat de basisprocessen en/of data bij deze bedrijven vaak nog niet gedigitaliseerd zijn. Deze vaststelling sluit aan bij de resultaten van de meest recente ICT-enquête van de FOD Economie (2022), die aangeeft dat een grote groep van

¹ De minimale digitale maturiteit wordt in het kader van Digital Decade gedefinieerd als ondernemingen die gebruik maken van minstens 4 van 12 geselecteerde digital technologieën.

² [Digital Decade 2030 | FOD Economie \(fgov.be\)](#)

³ [Berekening van de index van de digitale economie en maatschappij voor de Belgische gewesten: resultaten van de DESI2021 | Vlaanderen.be](#)

⁴ Over een periode van 4 jaar hebben 1.325 unieke bedrijven (waarvan 50% met minder dan 25 werknemers) de digiscan van VOKA ingevuld.

ondernemingen nog geen data-analyses uitvoeren (72 %) en/of nog niet over een digitale tool beschikken om informatie te delen tussen verschillende afdelingen of de toeleveringsketen te beheren (53 %). VOKA's digiscan toont ook dat bij meer dan 60% van de ondernemingen de rollen en verantwoordelijkheden rond digitalisering niet of onvoldoende zijn gedefinieerd. Nochtans is het voor het verhogen van het succes van alle digitaliseringsprojecten zeer belangrijk om dat wel te doen.

Specifiek voor de maakbedrijven toont de enquête van Flanders Make over Industrie 4.0 uit 2023 aan dat slechts 36% van de bedrijven strategische plannen in werking heeft voor digitalisering, terwijl een meerderheid (55%) nochtans wel overtuigd is van de meerwaarde van digitale productieprocessen. De voordelen zijn dan ook talrijk, van procesoptimalisatie en betere beslissingen dankzij data-analyse in real time, over betere samenwerking (intern en doorheen de waardeketen) tot een hogere productiviteit en competitiviteit. Bovendien vormt een digitale productieomgeving de noodzakelijke basis voor de introductie van meer geavanceerde technologieën en toepassingen, zoals IoT (internet of things) en AI.

Met betrekking tot AI-adoptie bij Vlaamse ondernemingen leert de **AI-barometer** van 2023 ons dat het gebruik van AI-technologie bij Vlaamse bedrijven vooral door toedoen van (grote) taalmodellen voor algemeen gebruik (zoals ChatGPT) het voorbije jaar toegenomen is. Zo gebruikt ongeveer een derde van de bedrijven anno 2023 op een bewuste manier minstens één AI-technologie. Er is bij een grote groep van ondernemingen echter nog veel marge om te groeien. Uit de barometer blijkt dat immers veel Vlaamse ondernemingen nog zoekende zijn hoe ze AI kunnen toepassen in hun bedrijfsvoering.

Toenemend gebruik van data en digitale tools brengt echter ook risico's met zich mee. Getuige hiervan zijn de cyberincidenten van de voorbije jaren die zowel tot financiële schade als reputatieschade leiden. De **CS-barometer** van 2023 toont aan dat er nog grote stappen gezet kunnen worden om de cyberveiligheid bij Vlaamse ondernemingen te verbeteren, ondanks de toekomstige EU-regulering en het feit dat heel wat Vlaamse ondernemingen en organisaties al het slachtoffer zijn geworden van een cyberincident. Zo heeft slecht een derde van de bedrijven die minstens één technische CS-maatregel namen, alle vijf procedures van het NIST-kader⁵ (in zekere mate) geïmplementeerd. Dit bevestigt het resultaat dat ook naar voren kwam in vorige metingen, dat in vele gevallen een coherent geheel van acties en procedures rond informatieveiligheid ontbreekt.

Een ander belangrijk aspect is dat er vanuit Europa in toenemende mate regulering opgelegd wordt die een impact heeft op de digitale transformatie bij bedrijven. Met de **NIS2-regulering** en de '**Cybersecurity Act**' bijvoorbeeld zal Europa in de toekomst striktere regels opleggen inzake de transparantie van de cyberbeveiligingszekerheid van zowel ondernemingen als van hun digitale producten, diensten en processen. Daarnaast zijn er de '**AI Act**' en '**Data Act**' die het gebruik van AI en data reguleren. Er zijn ook nog andere wettelijke verplichtingen die de volgende jaren op onze ondernemingen afkomen, zoals verplichte e-facturatie, de e-Box-wet, etc. Al deze reguleringen hebben gemeenschappelijk dat ze de ondernemingen verplichten bepaalde processen te digitaliseren en/of de digitale transformatie naar een hoger niveau te tillen. Vaak zijn de ondernemingen hier niet actief mee bezig en/of hebben ze onvoldoende kennis over deze zaken.

VLAIO ondersteunt via zijn reguliere O&O-steuninstrumenten de innovatieleiders en de technologie-aanbieders. Circa 45% van de door VLAIO gesteunde innovatieprojecten is gelinkt aan digitalisering (incl. AI), wat bevestigt dat de groep van innoverende ondernemingen zijn weg richting digitalisering al gevonden heeft.

⁵ Het NIST-Framework is ontworpen om een structuur te bieden waarmee bedrijven hun cybersecurity kunnen versterken. De kern is een reeks gewenste cyberbeveiligingsactiviteiten en -resultaten, en bestaat uit vijf functies: identificeren, beschermen, detecteren, reageren, herstellen.

In de meest recente nota's aan de Vlaamse Regering betreffende het Vlaamse beleidsplan AI (VR 2024 2203 DOC 387/1BIS) en het Vlaamse beleidsplan CS (VR 2024 2203 DOC 388/1BIS) wordt verwezen naar de opzet van een programma ter bevordering van de digitale transformatie bij de innovatievolgers. Digitale transformatie met impact is immers een hefboom om in de toekomst competitief en productief te blijven. Met een gecoördineerd programma voor digitale transformatie bij kmo's en innovatievolgers wensen we de groep van ondernemingen beter bereiken die achterlopen op vlak van digitalisering. Succesvolle digitale transformatie is meer dan technologie en software., Ze vereist dat ook andere randvoorwaarden in rekening worden genomen. Vlaanderen wil met dit programma enerzijds bijdragen aan de Europese doelstellingen en reguleringen en anderzijds voldoende ambitieus zijn door zo veel mogelijk Vlaamse ondernemingen mee te krijgen op de digitale trein.

Deze mededeling vormt het kader voor de concretisering van dit programma en van de onderliggende acties.

2. Visie op digitale transformatie

Het werken aan de digitale maturiteit van ondernemingen en het verhogen van de impact van digitale transformatie vereist een aanpak die losstaat van het ondersteunen van innovatieleiders en technologie-aanbieders. **Succesvolle digitale transformatie is meer dan enkel de keuze voor een technologie en/of software.**

Digitale transformatie is enkel succesvol indien ze impact creëert in de onderneming. Om dit te realiseren moet er voldoende aandacht besteed worden aan een aantal kritische voorwaarden.⁶ Indien we impact wensen te maken met digitale transformatie, moet die transformatie vertrekken vanuit de **toepassing**, een **concreet probleem** behandelen, een **waardeketenbenadering** hanteren en een duidelijke **ambitie** bevatten. Hierbij dient de vraag beantwoord te worden waar voor de onderneming de grootste waardecreatie of de meest interessante businesscase voor digitalisering ligt. Ook is het essentieel dat er van bij de start duidelijkheid is over de betrokken **verantwoordelijken** en hun **specifieke rol** in het digitaliseringsproject. Naast de technische mensen en/of de IT-partner moeten ook de gebruiker en 'product-owner' van bij de start betrokken zijn. De **succesvolle adoptie** van nieuwe digitale technologieën (inclusief de toepassing van AI) is enkel mogelijk als voldaan wordt aan de juiste randvoorwaarden binnen de onderneming. Het beschikken over een **IT-strategie**, een **digitaliseringsplan** met een plan van **aanpak inzake data** zijn eveneens essentieel, net als minimale **digitale basiscompetenties** binnen de onderneming en/of een geschikte partner. Bovendien dient het gebruik van (nieuwe) digitale technologieën ook op een **cyberveilige**, duurzame en inclusieve manier te gebeuren. Digitalisering zonder aandacht voor cyberveiligheid is niet langer een optie.

Vandaag zijn deze randvoorwaarden om de stap richting succesvolle digitale transformatie te zetten in veel Vlaamse ondernemingen – vaak kmo's – niet vervuld. Bij ondernemingen die hier onvoldoende aandacht aan schenken of die de basisbeginselen van digitalisering nog niet op orde hebben, falen digitaliseringsprojecten en/of de adoptie van nieuwe digitale technologieën meestal onderweg.

3. Doelgroep

De doelgroep van het programma ter bevordering van de digitale transformatie bij Vlaamse ondernemingen zijn de innovatievolgers en/of kmo's die nog belangrijke stappen richting digitale maturiteit moeten zetten en die veelal nog aan de start van de digitale transformatie staan. De digitaliseringsnoden van deze ondernemingen staan ver weg van het (basis)onderzoek bij kennisinstellingen. Vaak zoeken deze bedrijven nog antwoorden op elementaire vragen: binnen welke

⁶ We baseren ons hierbij op het kader voorgesteld wordt door Carine Lucas van Agoria en Peter Verhasselt van Sirris in het boek 'Van ambitie tot adoptie – Digitaal transformeren met impact' (2023).

aspecten/processen van de bedrijfsvoering liggen de grootste opportuniteiten voor digitalisering welke tools/technologieën komen hiervoor in aanmerking, wat is de businesscase?

Binnen deze grote doelgroep van kmo's en innovatievolgers is er zowel op vlak van digitaliseringsnoden en/of -opportuniteiten als op vlak van huidige digitale maturiteit een grote heterogeniteit. Zo blijkt uit de VOKA-digiscan als de Unizo-digimeter dat de digitale maturiteit of digitale fitheid bij de kleinere ondernemingen (< 10 werknemers en zelfstandigen) lager is dan bij de grotere ondernemingen. Ook zijn de noden van ondernemingen die nog eerste gangbare stappen moeten zetten anders dan die van bedrijven die vragen hebben over het succesvolle gebruik van specifieke digitale technologieën. Ten slotte zijn er ook verschillen tussen sectoren die mogelijk een gedifferentieerde aanpak vergen⁷.

4. Huidige aanpak

Bij verschillende partners in het VLAIO-netwerk⁸ is er op dit ogenblik al een breed scala aan acties en projecten lopende met een focus op sensibilisering, advisering en/of kennisverspreiding inzake digitale transformatie, vaak met steun vanuit de Vlaamse overheid, EFRO of de Europese Unie. Afhankelijk van de actie gaat het hier om generieke, dan wel om sector-, toepassings- of technologie-georiënteerde thema's en acties. Meestal wordt bij deze acties beperkte aandacht geschonken aan de randvoorwaarden van digitale transformatie. Wel wordt soms op één specifieke randvoorwaarde (bv. cyberveiligheid) ingegaan.

We noemen graag het aanbod van de structurele partners uit het Contract Ondernemerschap en Innovatieversnelling, de hogescholen in het kader van Blikopener en de erkende centra voor ondernemersvorming Syntra. Daarnaast zijn er ook TETRA- en COOCK-projecten, proeftuinen, oproepen rond ondernemersvorming, projecten gesteund door EFRO of Interreg, en op zichzelf staande acties zoals "Het internet. Ook uw zaak.". Deze initiatieven dragen elk op een eigen manier direct of indirect bij aan de digitale transformatie van Vlaamse ondernemingen.

Team Bedrijfstrajecten van VLAIO vervult een rol als navigator en klankbord voor ondernemingen. Bovendien informeren de bedrijfsadviseurs de ondernemingen over mogelijke financiële steun en/of externe (kennis)partners bij het realiseren van hun digitaliseringsproject en treden zij op als navigator binnen het VLAIO-netwerk door de partners bij te staan in hun doorverwijsfunctie. Hiertoe werd recent een 'digi-radar' ontwikkeld met als doel zowel de VLAIO-netwerkpartners als de ondernemingen een overzicht te bieden over het ondersteuningsaanbod in functie van digitaliseringsprojecten. Verder zijn er ook nog acties van Vlaamse actoren met Europese middelen die op sommige vlakken overlappend zijn met de al lopende initiatieven.

Deze (meestal tijdelijke en losstaande) projecten en acties zijn op zich zinvol, maar er is nog aanzienlijke ruimte voor het verhogen van het bereik. Ze slagen er moeilijk in om de achterblijvers (in het bijzonder kmo's en innovatievolgers) te bereiken. Dit geldt ook voor de acties van de 'European Digital Innovation Hubs' (EDIH's) en andere initiatieven die volgen uit het Digital Europe Programme (DEP). Hierdoor dreigt de digitale kloof en de achterstand van bedrijven die vandaag nog niet van start gegaan zijn met digitale transformatie, enkel groter te worden. Hier liggen echter ook kansen om de door VLAIO gesteunde acties gericht te gaan inzetten met specifieke aandacht voor de randvoorwaarden van succesvolle digitale transformatie in functie van het verhogen van de digitale maturiteit van Vlaamse ondernemingen en het verhogen van de impact van digitale transformatie.

De belangrijkste steuninstrumenten voor individuele kmo's ter ondersteuning van hun digitale transformatie die VLAIO zelf aanbiedt zijn de oproep digitalisering binnen de kmo-groeisubsidie, de kmo-portefeuille (met een verhoogd steunpercentage voor cyberveiligheid) en de CS-

⁷ Uit de digiscan van VOKA blijkt dat de digitale maturiteit van 'dienstverlenende' bedrijven significant hoger ligt dan in de andere sectoren.

⁸ [VLAIO Netwerk | VLAIO](#)

verbetertrajecten. Ook van deze VLAIO-instrumenten kan het bereik nog substantieel omhoog. De focus van elk van deze instrumenten ligt voornamelijk op het inkopen van extern advies. De kosten voor adoptie komen typisch niet voor steun in aanmerking, met uitzondering van de steun voor aanwerving bij de kmo-groeisubsidie. Voor de bedrijven die nog de eerste gangbare stappen van digitalisering moeten zetten, is het steunaanbod sowieso beperkt tot de kmo-portefeuille en/of het (in hoofdzaak collectief) aanbod van de VLAIO-netwerkpartners. Binnen de oproep digitalisering van de kmo-groeisubsidie worden dergelijke basisstappen niet gesteund.

Ten slotte spelen ook private dienstverleners en/of IT-integratoren een belangrijke rol die we niet uit het oog verliezen. Kmo's met een beperkte eigen IT-capaciteit doen een beroep op de diensten van grote en kleine IT-spelers om hun digitale transformatie te realiseren. Deze spelers zijn zeer actief in de markt, maar willen meestal ook de eigen IT-oplossingen aan de man brengen. We stellen echter vast dat ondernemingen die niet digitaal matuur zijn, door de bomen het bos niet zien en aangeven nood te hebben aan **neutraal advies** om de juiste (technologische) keuzes te kunnen maken en de niet-technologische aspecten van hun digitaliseringsproject in rekening te nemen.

5. Programmawerking

Om de impact van zowel bestaande als nieuwe acties/instrumenten gericht op digitale transformatie naar de toekomst toe te versterken is een gecoördineerd programma nodig met een focus op het maximaliseren van het aantal bereikte ondernemingen.

Met het programma ter bevordering van de digitale transformatie van Vlaamse kmo's en innovatievolgers streven we geen zuivere technologie-push na maar willen we ervoor zorgen dat afzonderlijke initiatieven op het niveau van de individuele ondernemingen ook maximaal bijdragen aan de randvoorwaarden voor een digitale transformatie met impact:

- (i) Een **digitaal plan/digitale ambitie** voor de onderneming dat/die vertrekt vanuit de bedrijfsnoden en met aandacht voor de **randvoorwaarden**;
- (ii) Een **digitale basisgeletterdheid** van de ondernemer en (toekomstige) werknemers;
- (iii) Een **aanpak rond data-gebruik en governance** binnen de onderneming
- (iv) Een goede **digitale technologische** infrastructuur binnen de ondernemingen (inclusief hardware, software en netwerkoplossingen), resulterend in een IT-strategie;
- (v) Een **cyberveilige digitale transformatie**;
- (vi) Een succesvolle **adoptie van bestaande en nieuwe digitale technologieën en tools**, met specifieke aandacht voor datagedreven werking en automatisering van bedrijfsprocessen;
- (vii) Een digitale transformatie met aandacht voor de **menselijke kant** (rol en invulling van het team, impact op organisatie, user acceptance, werkbaar werk, ...);
- (viii) Het voldoen aan **wettelijke verplichtingen inzake digitalisering** die op de Vlaamse ondernemingen afkomen (bv. e-facturatie, NIS2, ...).

De bouwblokken uit het trechtermodel van VLAIO zullen de basis van het programma vormen. We zetten in op de acties "inspireren, sensibiliseren, opleiden en informeren" over het potentieel en het hoe van digitale transformatie met impact. Met deze aanpak worden ondernemingen ertoe aangezet om verdere actie te ondernemen in functie van een eigen digitale usecases. Specifieke aandacht gaat ook naar het op een **neutrale wijze individueel oriënteren van (kleine en middelgrote) ondernemingen** die zitten met vragen rond de eerste gangbare stappen inzake digitalisering en op zoek zijn naar de belangrijkste digitaliseringsopportuniteiten, de juiste technologie en de juiste partners.

Het vernieuwde Contract Ondernemerschap en Innovatieversnelling speelt een belangrijke rol in dit digitaliseringsprogramma. Dat geldt ook voor andere door VLAIO gesteunde projecten en initiatieven door actoren uit het VLAIO-netwerk.

Bij het vormgeven van het aanbod ter ondersteuning van de ondernemingen wordt voldoende rekening gehouden met de heterogene ondersteuningsnoden van de ondernemingen in de doelgroep. Waar noodzakelijk en relevant, en in functie van het vergroten van het bereik, zullen binnen dit programma nieuwe en/of specifiek gerichte (flankerende) acties uitgerold voor specifieke sectoren en/of thema's worden. Ook wordt bekeken hoe reguliere VLAIO-acties,-instrumenten en communicatie gericht kunnen ingezet worden in functie van de programmadoelstellingen.

VLAIO voorziet binnen het programma ook acties met het oog op het verwerven van digitale competenties (incl. computationele vaardigheden) door zowel ondernemers als hun (toekomstige) werknemers. VLAIO staat open voor samenwerking met andere relevante overheidsactoren zowel binnen het beleidsdomein als over de beleidsdomeinen heen. Zo kunnen het aanbod vanuit WSE/ESF of de financieringsinstrumenten van PMV⁹ versterkend zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het programma en voor de uitrol van digitale transformatieprojecten.

We stellen als doel om met de acties die plaatsvinden onder het programma over een periode van 4 jaar minstens **12.000 (unieke) bedrijven** te bereiken met een mix van collectieve en individuele acties.

In overleg met partners uit VLAIO's netwerk onderzoeken we hoe de stijging van de digitale maturiteit het best gemeten kan worden, rekening houdend met de bestaande metingen die al gebeuren bij sommige van de organisaties en/of Europese initiatieven (EDIH's).

VLAIO bekijkt bij de verdere uitwerking van het programma **minstens onderstaande aspecten**.

- We versterken het aanbod gericht op **individueel neutraal advies** betreffende eerste stappen inzake digitalisering met impact bij de groep van kmo's en achterblijvers, waarbij aandacht gaat naar zowel technologie als randvoorwaarden voor succesvolle digitale transformatie. We evalueren in dit verband ook het initiatief **START-AI**¹⁰ met het oog op (i) een eventuele inkanteling binnen de reguliere VLAIO-werking, (ii) de verbreding naar andere digitale technologieën/digitale transformatie en (iii) het actiever aanjagen van de doelgroep in functie van het verhogen van het bereik. Parallel bekijken we ook hoe de hogescholen (in het bijzonder via Blikopener) hier sterker aan kunnen bijdragen.
- We toetsen mogelijkheden af en/of experimenteren met het ondersteunen van het **collectief aankopen en ingang doen vinden van 'digitale oplossingen'** voor specifieke nichedoeleinden en/of sectoren.
- We zetten de partners uit het **VLAIO-netwerk** (via o.a. het contract ondernemerschap, de oproepen ondernemersvorming, blikopener, ...) in om bijkomende (opleidings-)impulsen inzake de inzet van nieuwe digitale technologieën en digitale transformatie met impact te geven. Zo wordt er binnen ondernemersvorming momenteel een overheidsopdracht uitgewerkt met het oog op 'de ontwikkeling en organisatie van opleidingen met focus op het duurzaam gebruik van generatieve AI binnen Vlaamse ondernemingen'. We onderzoeken in dit verband ook of het initiatief Cyberstart.be¹¹, dat momenteel onder leiding van Agoria en Sirris loopt binnen het industriepartnerschap, een mooi bereik kent en positief ontvangen wordt, verdergezet kan worden (eventueel met andere partners).
- We zetten de VLAIO-communicatie en additionele impulsen via partners uit het VLAIO-netwerk (via o.a. contract ondernemerschap en de oproepen ondernemersvorming) in om

⁹ Afhankelijk van risicokarakter gaat het hierbij om standaardleningen of kapitaal.

¹⁰ START-AI is een actie onder leiding/coördinatie van het industriepartnerschap die loopt onder het contract ondernemerschap en innovatieversnelling. Ondernemingen (in het bijzonder kmo's) kunnen een driedaagse coaching van een private dienstverlener inhuren (VLAIO-tussenkomst van 80%) om in kaart te brengen waar het potentieel van AI voor de onderneming ligt. .

¹¹ <https://www.agoria.be/cyberstart>

ondernemingen ertoe aan te zetten en erbij te ondersteunen te voldoen aan **nieuwe regelgeving** gelinkt aan digitalisering (bv. verplichte e-facturatie, NIS2¹², e-Box Wet¹³, ...).

- We zetten de **cybersecurity-verbetertrajecten**¹⁴ verder. Hiermee ondersteunen we het verbeteren van de cybersecurity-maturiteit bij Vlaamse ondernemingen. In deze context overwegen we om een nieuwe procedure op te starten om na afloop van de raamovereenkomst met de eerste pool van dienstverleners (eind 2024) steeds over een voldoende aantal dienstverleners te beschikken in functie van de toenemende vraag naar begeleiding.
- We maximaliseren het gebruik van de **oproep digitalisering binnen de kmo-groeisubsidie** in functie van een digitale transformatie met impact bij kmo's. We evalueren en sturen bij waar nodig. We zetten ook verder in op de bredere bekendmaking van het instrument door gerichte communicatie naar zowel kmo's als VLAIO-netwerkpartners en potentiële dienstverleners.
- We leiden de VLAIO-netwerkpartners op en ondersteunen hen voor het begeleiden, coachen en doorverwijzen van ondernemingen en het in kaart brengen van de ondernemingsnoden inzake het digitaal transformeren met impact.
- Op dit moment bestaat er een aanbod van verschillende cybersecurityscans, waaronder die van het CCB¹⁵ als neutrale partij met wie vanuit Vlaanderen goed wordt samengewerkt en die zelf ook naar het aanbod van VLAIO doorverwijst. VLAIO ondersteunt via zijn structurele partners in het kader van het Contract Ondernemerschap het uitvoeren van digiscans waarin het aspect van cyberveiligheid ook steeds vervat zit. VLAIO verwijst actief naar het bestaande aanbod via haar website.¹⁶ We evalueren het huidige aanbod aan digitale scans bij de partners uit het VLAIO-netwerk en zorgen waar nodig voor bijsturing en/of aanvulling.

6. Governance

VLAIO treedt op als coördinator/regisseur van het programma ter bevordering van de digitale transformatie. In functie hiervan werkt VLAIO een aanpak uit om (i) op periodieke basis rechtstreeks met de ondernemingen te interageren om hun (ondersteunings)noden op vlak van digitalisering beter in kaart te brengen en (ii) een datagedreven monitoring en analyse van bereikte ondernemingen op te zetten. Dit moet ertoe bijdragen dat VLAIO het eigen aanbod en dat van de VLAIO-netwerkpartners sterker kan aligneren op de noden van de ondernemingen.

Leden van het VLAIO-netwerk met de speerpuntclusters, hogescholen, collectieve onderzoekscentra, werkgeversorganisaties, de strategische onderzoekscentra e.a. spelen een belangrijke rol in het realiseren van de doelstellingen. Daarom stelt VLAIO ook een kerngroep samen die samen met VLAIO de verdere aanpak zal concretiseren en zal instaan voor de opvolging, oriëntering en samenhang van de acties in functie van de vooropgestelde doelstellingen en de effectieve noden bij de ondernemingen. Deze kerngroep komt minstens drie keer per jaar samen en wordt samengesteld uit organisaties die deel uitmaken van het VLAIO-netwerk en beleidsdomeinen die actief betrokken zijn in de uitrol. We kiezen voor een mix van organisaties die kunnen bijdragen aan de realisatie van digitale transformatie van deze ondernemingen en van organisaties die de stem en noden vertolken van de ondernemingen die de doelgroep vormen van het programma.

7. Budgettaire weerslag

VLAIO voert in eerste instantie de acties uit op bestaande eigen middelen door het heroriënteren of reserveren van aan VLAIO toegewezen middelen uit de implementatieluiken en uit het flankerende

¹² [De NIS2-richtlijn: Voor wie? Waarom? | Centrum voor Cybersecurity België \(belgium.be\)](#)

¹³ Tegen 1 januari 2025 moeten Vlaamse ondernemingen voorbereid zijn om digitale post van de overheid te ontvangen. De e-Box Wet werd vorig najaar in deze zin aangepast.

¹⁴ <https://www.vlaio.be/nl/subsidies-financiering/cybersecurity-verbetertrajecten>

¹⁵ <https://atwork.safeonweb.be/nl/tools-resources/self-assessment>

¹⁶ [Maak jouw bedrijf cyberveilig | VLAIO](#)

beleid van de beleidsplannen AI en CS. Het gaat hierbij om minstens 12,04 mio. EUR per jaar, met name:

- onder de strategische doelstelling 'ondernemerschap': 5,140 mio EUR (3,715+1,425) mio EUR via de lijn 'initiatieven ter bevordering van ondernemerschap' (ECH 1EC361) en de lijn 'AI/CS' (1EC3AU);
- onder de strategische doelstelling 'Innovatie' 2,5 mio EUR van de basisallocatie 'beleidsagenda AI' (ECH 1EF3BU) die op dit ogenblik al aangewend wordt voor de oproep digitalisering binnen de kmo-groeisubsidie;
- Onder de strategische doelstelling 'innovatie' 4,4 mio EUR van de basisallocatie 'beleidsagenda CS' (ECH 1EF3BU) die op dit ogenblik al aangewend wordt voor o.a. de cybersecurity-verbetertrajecten.

Daarnaast kan er in functie van de noden en opportuniteiten beroep gedaan worden op een deel van de 3,6 mio. EUR die jaarlijks voorzien wordt onder de basisallocatie voor proeftuinen (ECH 1EF398). Ook de middelen uit reguliere VLAIO-programma's en/of meer generieke VLAIO-acties (kmo-portefeuille, kmo-groeisubsidie, Blikopener, TETRA, COOCK, ...) kunnen mee ingezet worden voor het realiseren van de doelstellingen van het programma ter bevordering van de digitale transformatie bij Vlaamse ondernemingen.

Er worden geen bijkomende middelen gevraagd.

8. Conclusie

De Vlaamse regering neemt kennis van deze visienota en gelast de minister van innovatie met de uitvoering ervan. De budgettaire implicaties voor de acties op korte en middellange termijn worden opgevangen binnen de reguliere kredieten van VLAIO. De coördinatie en verder opvolging liggen dan ook bij VLAIO.

Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo Brouns